RAPPORTAGE

PROJECT	**WATERBERGING NOORD-DRENTHE**
Programma	**Voldoende en Gezond water**
Proces	**Watersysteembeheer**
Doel	**Veilig, veerkrachtig en robuust watersysteem**
Uitvoering	**Maart 2007 tot Oktober 2012**
Financiën	**€ 19.951.000**
Datum rapportage	**1 mei 2012**

Samenvatting

Vanaf 23 maart is het volledige waterbergingsgebied beschikbaar voor de opvang van overtollig water. Uitzondering hierop is het gebied De Jarrens (70 ha) van SBB nabij de camping Cnossen. De verwachting is dat deze in het najaar onderdeel is van de waterberging. Uiteraard is het gebied bij calamiteiten al wel inzetbaar. Op dit moment vinden nog afrondende werkzaamheden plaats langs de Suiker Unie kade en het gebied nabij Eijteweerd (noord-oosthoek van het gebied Roden). Ondanks het functioneren van de waterberging moeten binnen het project nog een aantal werken worden uitgevoerd zoals bouw en aanpassing van gemalen en de bouw van een stuw in het Peizerdiep. Door de vele restwerkzaamheden al dan niet direct gekoppeld aan het project waterberging is de verwachting dat het projectbureau minimaal tot 1 januari 2014 zal blijven bestaan. Besluitvorming hierover zal binnenkort in de Bestuurscommissie Peize plaatsvinden. Een groot aantal dossiers zijn de afgelopen maanden afgesloten zoals omschreven onder het hoofdstuk "risicodossier". Financieel gezien wordt er nog een buffer gevraagd van de beide partijen (provincie en waterschap) van elk € 500.000- om tegenvallers in de resterende uitvoering op te kunnen vangen. Voor het waterschap betekent dit dat alsnog een beroep gedaan moet worden op de post Onvoorzien van € 800.000,-. Een kredietaanvraag hiervoor zal aan u worden voorgelegd. In uw vergadering van 17 oktober 2012 zal de eindafrekening van het totale project waterberging Noord-Drenthe aan u worden gepresenteerd.

Waterberging Noord-Drenthe

Projectomschrijving

Op 28 maart 2007 heeft het AB ingestemd met een voorgenomen investering voor de realisatie van de waterberging Peize en Roden-Norg van € 19.951.000 inclusief een post Onvoorzien van € 800.000,-. Uit dit bedrag is het waterschapsaandeel in de voorbereidingskosten voor 100% betaald zijnde een bedrag van € 2.651.000,-. Van het resterende deel is 16, 5 miljoen gereserveerd voor de 50% bijdrage van het waterschap in het project waarbij de andere 50% wordt betaald door de provincie Drenthe. Voor het totale financiële overzicht wordt u verwezen naar de laatste bladzijde van deze notitie. In 2008 is gestart met de uitvoering van het eerste bestek.

Binnen het project wordt gewerkt in 4 modules te weten:

Module 1: de proceskosten.

Module 2: het ruilplan, dit betreft de kosten die gemoeid zijn met het gehele toedelingsproces om o.a. gronden vrij te maken in en voor de waterberging.

Module 3: uitvoering waterberging en natuur Roden-Norg.

Module 4: uitvoering waterberging en natuur Herinrichting Peize.

Het totale waterbergingsgebied is opgedeeld in grond- en waterlopenbestekken. Hoofdonderdelen uit deze bestekken zijn: het aanbrengen van kaden, het plaggen en graven van slenken, het plaggen van grasland ten behoeve van natuurontwikkeling en afdekken van de kern van de nieuwe kade. Daarnaast zijn er bestekken ten behoeve van de aanpassing/nieuwbouw van gemalen, aanbrengen van nieuwe kunstwerken/overlaten, realisatie van een robuuste verbindingszone, reconstructie van wegen, aanleg van bruggen en de aanleg van fietspaden en natuurbelevingpunten. Verder moeten gasleidingen, elektriciteitskabels, een rioolpersleiding worden verlegd en toegangswegen worden aangebracht naar de elektriciteitsmasten. Vanwege de aanwezigheid van ongeveer 70 veenterpen zijn er onder archeologische begeleiding 8 afgedekt en geconserveerd met een optie om nog 2 extra af te dekken en te conserveren afhankelijk van de beschikbaarheid van financiële middelen.

Voortgang

Waterbergingsgebied Peize

Na de inzet van het gebied Peize in januari 2012 is besloten om dit gebied niet opnieuw onder de bemaling te brengen maar het blijvend te laten functioneren als waterbergingsgebied. De te maken kosten voor het tijdelijk weer onder de bemaling brengen wogen niet op tegen de handhaving van de bestaande situatie. Door middel van het plaatsen van noodbemalingen zijn de benodigde werkzaamheden inmiddels afgerond en is het gebied volledig ingericht. De bouw van de gemalen Zanddijk en Broekstukken nadert zijn voltooiing. Deze gemalen zijn inmiddels wel operationeel. Een gedeelte van het omgelegde Eelderdiep is in middels onder de bemaling gebracht met de daarbij behorende voorzieningen in de vorm van gronddammen, taludbescherming en damwand. Als recreatieve voorziening is het vlonderpad nabij Ter Borgh aangebracht. Een bestaand betonpad is hersteld en binnenkort wordt ook het afgekeurde asfalt opnieuw hersteld.

Waterbergingsgebied Roden

Voor het gebied Roden was alles erop gericht om voor 15 maart het gebied rondom Roderwolde te kunnen inzetten voor waterberging vanwege de Flora en Fauna wet. Na publicatie van het peilbesluit op 16 maart is daarop door ingelanden een Voorlopige Voorziening gevraagd. De voorzieningen rechter heeft op 23 maart uitspraak gedaan in het voordeel van het waterschap. Op 23 maart is dan ook het laatste gedeelte van de waterberging (500 ha) definitief in gebruik genomen. De extra gemaakte kosten (juridische ondersteuning, extra werk ecoloog, stagnatie aannemer etc.) als gevolg van deze vertraging zijn in mei inzichtelijk. Het gebied Groot Waal is ingericht conform de overeenkomst welke is gesloten tussen BC en de Stichting Waal. Het addendum behorende bij het peilbesluit voor De Onlanden wordt u zo spoedig mogelijk aangeboden. Op een aantal onderdelen wordt nog gewerkt aan de afronding van het project te weten de aanleg van de kade langs de toegangsweg van de SU, ophoging van het gebied in de noordoosthoek als gevolg van de aanpassing van het facetbestemmingsplan en de afronding van de werkzaamheden rond de boerderij Eiteweerd naast het Peizerdiep. Het gebied De Jarrens (70 ha) welke is ingezet tijdens de recente wateroverlast is weer afgekoppeld van de boezem en dus niet direct inzetbaar. In overleg met SBB is afgesproken dat in het najaar een onderleider wordt aangebracht in combinatie met de doorkoppeling van de boezem vanuit het Leekstermeer over het terrein van Cnossen naar het gebied de Jarrens. Vanuit het Fonds Regio Park Groningen Assen is € 200.000,- aan co- financiering beschikbaar gesteld om een aantal voorzieningen te maken voor natuur, water en recreatie. Het dossier archeologie is afgesloten. Een aantal veenterpen is binnen het beschikbaar gestelde budget afgedekt conform de afspraak met de BC Peize.

Stand van zaken per 1 mei 2012

Planning 2008 (goedgekeurde wijziging)	*Gerealiseerd per 1mei 2012*	*Nog te realiseren of in uitvoering*
11 bruggen	11 bruggen	-
5 nieuwe gemalen, 2 aanpassen 5 overlaten	1 aangepast en 3 nieuw 5 overlaten	1 aanpassen, 2 nieuw -
36 km kade 10 km slenken 7 km aanpassen wegen etc.	34 km 10 km slenken 7 km	2 km - -
400 ha plaggen 1 stuw in Peizerdiep	400 ha plaggen -	- 1 stuw in Peizerdiep

Resterende werkzaamheden

Ondanks het functioneren van de waterberging moeten nog een aantal werkzaamheden worden uitgevoerd welke onderdeel zijn van de vastgestelde inrichtingsplannen voor Peize en Roden-Norg en onderdeel zijn van de budgetten voor het project waterberging. Deze werkzaamheden zijn:

- Het aanbrengen van een stuw in het Peizerdiep om het peil van NAP – 0.83 m te kunnen instellen. Aanbesteding zal direct na de bouwvak gaan plaatsvinden.

- Aanpassing van het bestaande gemaal Matsloot en de nieuwbouw van het gemaal Transferium. Na overleg tussen waterschap en projectbureau is besloten om de directievoering en aanbesteding zelf te gaan doen. Gezien het moeizame traject van de nieuwbouw van de gemalen in Peize is dit het beste alternatief. Aanbesteding is te verwachten na de bouwvak met een uitvoeringstermijn welke doorloopt naar 2013.

- Voor het najaar staat de doorkoppeling van het Leekstermeer met het gebied De Jarrens bij camping Cnossen gepland. In samenhang hiermee zal de onderleider in de Meerweg worden aangebracht.

- Een aantal algemene zaken te weten de afhandeling van 2 schadeclaims, de realisatie van recreatie/natuurbeleefpunten, de openingshandelingen voor Vlonderpad en Roderwolderdijk, het instellen van een Beheercommissie/Commissie Nazorg voor zowel Peize als Roden-Norg en de organisatie van een opleveringsfeest van het project de Onlanden in het najaar.

Naast de werkzaamheden welke direct te maken hebben met de afronding van de waterberging moeten nog de volgende zaken door de Bestuurscommissie worden afgerond die een relatie hebben met o.a. het inrichtingsplan Peize. Per onderdeel is aangegeven hoe de financiering plaats gaat vinden.

- De inrichting van het meetnet ten behoeve van kwantiteit en kwaliteit is weer opgestart. Vanwege andere prioriteiten binnen het project heeft dit enige tijd stil gelegen. Realisatie zal plaatsvinden in 2012/2013. De inrichting wordt gefinancierd door waterschap en provincie.

- De aanpassing van het gemaal Kleibosch en de inrichting van het bijbehorende bemalingsgebied. Deze werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd in het kader van het

beekherstel vanuit de herinrichting Roden-Norg. De Landinrichtingscommissie Roden-Norg heeft de Bestuurscommissie Peize gevraagd dit project uit te voeren aangezien het aansluit aan het waterbergingsgebied en de aansturing kan plaatsvinden vanuit het naastgelegen projectbureau te Roderwolde;

- Uitvoering van recreatieve voorzieningen rondom en in het Leekstermeer in de vorm van fietspaden, oevervoorzieningen, natuurbeleefpunt etc. Het bestemmingsplan voor het terrein van Cnossen is hier inmiddels op aangepast. De plannen maken onderdeel uit van de Ontwikkelingsvisie Leekstermeer.

- Inrichting van de Groen Blauwe Buffer Peizemaden. Dit gebied is gelegen ten oosten van Peizermade en heeft als functie om een natuurlijke overgang te maken tussen de stad Groningen en het gebied de Onlanden. De financiering van het project is rond en uitvoering staat gepland voor dit najaar. De waterschapsbijdrage bestaat uit een vaste bijdrage in de vorm van de oorspronkelijk geraamde kosten vanuit het vastgestelde Inrichtingsplan Peize

- In het kader van het vastgestelde Ruilplan heeft de Rechtbank inmiddels alle 15 beroepschriften behandeld. Bij 1 zaak is de Commissie in het ongelijk gesteld vanwege verjaring. Van de overige 14 zijn er 11 waarbij de commissie in het gelijk is gesteld en het wachten is nu nog op de uitspraak van de resterende 3 zaken. Streven is om dit jaar over te kunnen gaan tot aktepassering.

- Realisatie van de koppeling Masloot-Eelderdiep. In het ruilplan Peize is voor deze koppeling een strook gereserveerd van 23 m breed met een lengte van ongeveer 3 km. De koppeling is onderdeel van het vastgestelde inrichtingsplan Peize. Doel van deze koppeling is het voeden van de waterberging in het gebied Peize ter compensatie van eventuele verdamping, het ontlasten van Peize van hoge waterstanden in de Masloot en het creëren van een natuurlijke verbinding ten behoeve van het invullen van KRW doelstellingen en het vispasserbaar maken van deze verbinding. Inmiddels zijn de benodigde subsidies toegezegd en zal in uw vergadering van 11 juli worden gevraagd de waterschapsbijdrage beschikbaar te stellen.

- De bestuurscommissie is door het waterschap gevraagd om na vaststelling van het Ruilplan in samenhang met de kavelaanvaarding werkzaamheden de onderhoudspaden te verbreden tot 4 meter met bijbehorende inrichtingswerkzaamheden. Het voorstel tot het beschikbaar stellen van een krediet hiervoor kunt u verwachten in uw vergadering van 5 september.

Op grond van het aanbod aan resterende werkzaamheden heeft het projectbureau in zijn huidige of afgeslankte vorm nog voldoende werkzaamheden voor de jaren 2012 en 2013. Binnen de Bestuurscommissie zal hierover binnenkort besluitvorming plaatsvinden inclusief de financiële consequenties voor alle partijen.

Risicoparagraaf

Onder verwijzing naar de risicoparagraaf van de vorige rapportage (AB 11 november 2011) wordt onderstaand ingegaan op de afloop van enkele risico's en worden resterende risico's benoemd.

Procedures

De procedure ten aanzien van de zitting van de Raad van State betreffende de aanlegvergunning in relatie tot de werkzaamheden rond Groot Waal is door appelanten ingetrokken. Er is door de Bestuurscommissie een overeenkomst gemaakt voor de inrichting van het Groot Waal bestaande uit o.a. het aanbrengen van een windmolen, inlaat en overstortdrempel. Daarmee is dit risico vervallen.

Op 27 april is de beroepstermijn geëindigd tegen het peilbesluit voor de Onlanden (excl. Groot Waal). Op dit moment zijn er nog geen beroepschriften bekend vanuit de Rechtbank Assen.

Er zijn geen bezwaren ingediend tegen de wijziging van het facetbestemmingsplan voor de noordoosthoek van het gebied Roden. De inrichting zit in een afrondende fase.

Archeologie

Door het afdekken van een aantal veenterpen is het archeologie dossier afgerond.

Beheer

De einddatum van15 maart vanwege de Flora en Fauna wet is niet gehaald voor het gebied rondom Roden. Reden hiervan was het verzoek van een aantal ingelanden bij de rechtbank Assen tot een Voorlopige Voorziening tegen het peilbesluit van het waterschap. Met een uiterste krachtsinspanning van het waterschap en het projectbureau is het gelukt, na een positieve uitspraak voor het waterschap door deVoorzieningen rechter, om op 23 maart het laatste onderdeel van de waterberging in gebruik te nemen. Als gevolg hiervan komen er geen extra beheerkosten ten laste van het project. Dit risico is daarom vervallen.

BBL grond

Zoals gemeld in de rapportage van november 2011 zal er ongeveer 40 ha aan restkavels niet worden toegedeeld aan agrariërs. Vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid van waterschap en provincie zal het verlies op deze kavels gedeeld moeten worden wanneer deze nu in de markt worden gezet. In het VIEP overleg en de BC is afgesproken dat het eventuele verlies volledig voor rekening komt van de provincie. Daar stond tegenover dat de bijdrage van de provincie in het project van de koppeling Masloot volledig voor rekening kwam van het waterschap. Door POP subsidie is deze extra bijdrage van het waterschap nagenoeg volledig gefinancierd waarmee dit risico voor het waterschap is vervallen.

Financiën

In de laatste rapportage van 11 november 2011 werd nog uitgegaan van het hanteren van de 0 lijn in het project. Dit zou betekenen dat de waterschapsbijdrage zich beperkt tot 16,5 miljoen zonder een beroep te doen op de post Onvoorzien van € 800.000, -. In het VIEP overleg van 21 november jl. is een nieuwe financiële doorkijk van het project besproken. Hierbij is geconstateerd dat er een negatief verschil was tussen geprognosticeerde inkomsten en uitgaven. Aan de inkomsten kant staat op dit moment een bedrag van € 40.600.000,- en aan de uitgaven kant een bedrag van € 40.860.000, -. Qua volume is het project inmiddels gegroeid van € 38 miljoen naar ruim € 40 miljoen door allerlei aanvullende werkzaamheden met bijbehorende subsidies tbv bijvoorbeeld het Leekstermeer, recreatieve voorzieningen en Groen Blauwe Buffer. Vanwege het verschil tussen inkomsten en uitgaven van € 260.000,- hebben bestuurders in het VIEP overleg afgesproken een financiële reservering in te stellen van € 1.000.000,- om mogelijke tegenvallers tot het einde van het project op te vullen. Voor het waterschap betekent dit concreet dat uit de post onvoorzien van € 800.000 een bedrag van € 500.000 wordt gelabeld voor tegenvallers tot het einde van het project. Een krediet aanvraag hiervoor zal aan u worden voorgelegd. Tevens is afgesproken dat de reserve van 1 miljoen bestuurlijk geld is dat wil zeggen dat alleen na bestuurlijk overleg (VIEP/BC) hierop een beroep mag worden gedaan. In de Bestuurscommissie vergadering van 9 december 2011 is dit voorstel geaccordeerd.

Op basis van de huidige stand van zaken per 1 mei 2012 is er nog een financiële buffer van € 300.000 ten opzichte van de gereserveerde 1 miljoen. Belangrijke oorzaak van de overschrijding van de 0 lijn zijn:

- Verschil in uitgaven t.o.v. van de inkomsten : € 260.000,-
- Reservering bijdrage aan de koppeling Masloot-Eelderdiep: € 100.000,-
- Reservering kavelaanvaarding: €100.000,-
- Reservering tegenvallers bestek 3 zoals SU kade en ophoging nabij Eiteweerd : €150.000,-
- Cofinanciering Leekstermeer: € 90.000,-

Totaaloverzicht kredieten AB.

In onderstaande tabel is op hoofdlijnen een totaal overzicht opgenomen van het project waterberging in relatie tot de verleende kredieten door het Algemeen Bestuur inclusief de voorgenomen investering met bijbehorende verrekening van het beschikbaar gestelde krediet van € 500.000,- welke vandaag aan u wordt voorgelegd. Ten opzichte van de oorspronkelijke door u geaccordeerde voorgenomen investering van € 19.951.000 resteert er nog een reserve van € 312.438,-

	Moeder begroting	Krediet Tot heden	Nog beschikbaar geraamde middelen **2012**	**Totaal**
Proceskosten (*module 1*)	**500.000**	**500.000**		
Ruilplan *(module 2)*	**1.000.000**	**476.000**		
Uitvoering Roden-Norg en Peize *(Module 3 en 4)*	**15.000.000**	**15.511.562**	**12.438**	
Onvoorzien	**800.000**	**500.000**	**300.000**	
Voorbereiding	**2.651.000**	**2.651.000**		
Totaal	**19.951.000**	**19.638.562**	**312.438**	**19.951.000**
NBW Subsidie	**3.000.000**			**3.000.000**
Verwacht resultaat	**16.951.000**			**16.951.000**